

УВОДНА РЕЧ ПРИРЕЂИВАЧА

Чувени теоретичар, музеолог, проф. Петер ван Менш, нас подсећа да се у историји музеја могу издвојити три велике и важне промене парадигме које најчешће разумемо као *музејске револуције*. Прва музејска револуција, по њему, догодила се око 1900. године када је музејска професија канонизовала основне принципе професионалног рада и понашања. Друга се догодила око 1970, када је уведена нова парадигма на коју се често реферира као на нову музеологију. Трећа музејска револуција, чији смо сведоци, се догодила око 2000. године када се појавила једна нова парадигма, која још увек „нема име”, позната као „партиципација”. Но, морамо овде подсетити да се она сасвим угодно провлачи под плаштом нове музеологије.

Нова музеологија је појам који означава нове идеје о музеју као институцији и његовој улози у ширим социјалним, економским и политичким условима. Иако су пракса и појам нове музеологије сазревали током осме деценије двадесетог века, а теорија нове музеологије током његове девете деценије, она није изгубила актуелност. Међу проблемима музејске праксе који су отворени у новој музеологији, а до данас нису довољно јасно промишљени ни у теоријском ни у практичном смислу, налази се и поменута „партиципација”, односно учешће публике, шире друштвене заједнице, у креирању музејских садржаја, публике која се још увек види као пасивни прималац информација које се пласирају музејским изложбама. Ту је и проблем редефиниције појма „наслеђа”, његовог значаја за креирање идентитета, његове рањивости у временима конфликта и оружаних сукоба, појам „дисонантног наслеђа”, музеја као медија, проблеми дигитализације наслеђа у контексту, такозване, *нове хуманистике*, и многа друга питања.

Идеја приређивача је била да у отвореном позиву стручној јавности наведе на дијалог и представи актуелне тенденције у новој музеологији и музеографији, у којима се преплићу наведена, али и многа друга, важна питања очувања баштине као сведочанства прошлости која тој прошлости гарантују живот у садашњости. Музеј се великим делом данас још увек сматра институцијом у којој делују стручњаци чији

рад, његове резултате, прима и процењује, најчешће пасивна широка публика која је, свакодневно откривамо, жељна презентације музејских садржаја на непосреднији начин са већим едукативним потенцијалом, у бекству од империјалне и буржоаске уштогљености, наметнуте репрезентативности музејског амбијента. При томе, *стара*, просветитељски концепирана, институција музеја само је наизглед ствар прошлости, јер су њени корени дубоко усађени у племенитој сврси свеколиког образовања, сврси коју данас испуњава са више ентузијазма и оштријим „слухом” за корпус наведених, комплексних, потреба.

Аутори чији су радови објављени у овом темату су дотакли и појам нове музеологије, и филозофију баштињења и препознавања документарног, сведочанственог, потенцијала предмета свакодневне употребе, филозофију заштите наслеђа, и третмана дисонантног наслеђа, учешће шире публике у креирању музејских садржаја, и отворили нова питања на која у српској музеологији и музеографији тек треба наћи одговарајуће одговоре.

Др Ангелина Милосављевић-Аулт